

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Marzotova 5.
Telefon 2113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—,
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

V demokraciji je rešitev.

Prejšnji in sedanji predsednik čehoslovaške države, gospoda dr. Masaryk in dr. Beneš, sta velika propovednika demokracije (ljudovlade) in demokratične ureditve držav. Njun nauk je ta-le: ljudstvo naj odloča v politiki, gospodarstvu in prosveti samo o svoji usodi. Ljudstvo imej pri ureditvi države in vseh javnih zadev prvo in glavno besedo. Tako bodo posamezne države najboljše urejene v notranjosti, tako bo pa tudi z besedo in naporom pravih ljudskih zastopnikov najboljše zavarovan mir med narodi.

Žal, da je propoved Masaryk-Beneševa ostala v precejšnjem številu evropskih držav glas vpijočega v puščavi. Rdeči diktaturi proletariata (prav za prav nekaterih maloštevilnih neproletarcev-voditeljev) v Rusiji je sledila diktatura črno-srajčnega fašizma v Italiji in rjava diktatura narodnega socializma v Nemčiji. Več primerov nam ni treba navesti, ker omenjeni dovolj jasno dokazujejo, kakšna sreča cveti ljudstvu, posameznikom in celim stanovom in slojem pod avtokratičnimi (samovlastnimi) režimi. Kako pa se takšni režimi trudijo za ohranitev miru na svetu, dokazuje sedanja vojna v severo-vzhodni Afriki.

V tem času je vsem propovednikom in braniteljem demokratične ideje v veliko zadoščenje in hkrati v potrdilo in bodrilo sodba predsednika Zedinjenih držav Sev. Amerike g. Roosevelta, ki jo je izjavil na seji ameriškega kongresa (poslanske zbornice in senata) in ki jo je sporočil vsemu kulturnemu svetu, posebej pa evropskim državam. Njegov poziv se glasi: Nazaj k demokraciji v tistih državah, kjer so zavlada diktature! Izpopolnitev demokratične ureditve v državah, ki imajo to obliko vladavine! Demokracija imej prvo besedo v odnošajih naroda do naroda, države do države!

Narodi, tako je poudaril g. Roosevelt, niso prežeti napadalnega duha, toda nimajo prilike, da bi izrazili svojo voljo, nimajo možnosti, da bi si izbrali demokratičen režim, marveč so prisiljeni, da slepo sledijo vsemu, kar jim ukažejo oni, ki imajo nad njimi avtokratično oblast. Nevarnost za mir, ki svetu preti od takih vlad, je g. Roosevelt tako označil: Vlade teh narodov so v svoji slepi nestrpnosti prišle tako daleč, da verujejo v neki zakon meča in pesti ter da širijo fantastične pojme o nekem svojem namišljenem poslanstvu nad drugimi narodi. Priznam, da te moje besede, ki jih tukaj dobro premišljeno izgovarjam, ne bodo popularne med narodi, ki se zavedajo, da govorim o njih. Toda če se zavedajo, da govorim o njih, toda če moje besede in ta moja čuvstva bodo

naletela na simpatije in razumevanje pri vseh narodih, ki resnično in iskreno žele miru.

L. 1933 sem izjavil, da je do 90 odstotkov narodov zadovoljnih z mejami svojih držav in da so vsikdar pripravljene še bolj zmanjšati svoje oborožene sile, ako bi na to pristali tudi drugi narodi. To je tudi še danes sveta resnica. Mir sveta in dobro voljo med narodi ovira samo 10 do 15 odstotkov vsega prebivalstva sveta, kar je tudi glavni razlog, zaradi katerega so do sedaj propadle vse akcije za razorožitev. Nastopilo je baš nasprotno, v veliki meri se danes oborožujejo vsi narodi na vodi, na kopnem in v zraku. To je tudi vzrok, da napori za omejitev oboroževanja na morju

vsa ta leta niso dovedli do nikakega večjega uspeha.

Predsednik velike demokratične države v Ameriki je spregovoril svetu obrambne besede za demokracijo in obsodilne za diktaturo ter se tako dvignil do višine zastopnika svetovne demokracije, ki hoče svetu ohraniti veliko dobroto miru. Fašizem je nasilje na znotraj in prenos nasilnih metod v zunanjo politiko. To pa je zanikanje načel in metod Zveze narodov, ki se trudi ohraniti človeštvu mir. Iz demokratičnih načel nekdanjega severoameriškega predsednika W. Wilsona je ta Zveza vznikla, besede sedanjega predsednika pa učinkujejo na njo spodbujevalno in bodrilno. Čim prej pride obračun s fašističnimi in drugovrstnimi diktaturami, čim prej dobi povsod na svetu žezlo v roke demokracija, tem boljše za narode in države.

IZ RAZNIH DRŽAV

V NASI DRŽAVI.

Skupščina in banovinski sveti. Merodajni krogi napovedujejo, da bode sklicana skupščina dne 20. t. m. Izročila bo proračun finančnemu odboru in se lotila razprave o trgovskem in združnem zakonu, če bosta odbora, ki ta zakon pregledujeta, med tem s svojim delom gotova. O proračunu bodo razpravljali v skrajšanem roku. Prve dni tekočega tedna so zborovali skupščinski odbori za novi trgovski in združni zakon ter za prošnje in pritožbe. — Začetkom meseca februarja bodo sklicani banovinski sveti, da odobrijo banovinske proračune.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Najnovejša pobratimija med Francijo in Anglijo. Po poročilih iz pariškega časopisa sta Anglija in Francija že izdelali načrt o medsebojni vojaški pomoči, ki določa med drugim:

1. Obrambo angleške posesti na Sredozemskem morju v primeru potrebe s pomočjo vsega pomorskega in zračnega brodogoja Francije.

2. Anglija se obvezuje, da priskoči v primeru potrebe Franciji na pomoč z vsemi svojimi motoriziranimi oddelki ter z vso svojo oboroženo silo na morju in v zraku v primeru, če bi bilo v nevarnosti obmejno ozemlje Francije.

3. Najtesnejše sodelovanje Anglije v obrambi severne Francije.

4. Francija se obvezuje, da bo že sedaj poslala svoje glavne pomorske sile pred Gibraltar, da bi mogle v primeru spopada z Italijo takoj stopiti v akcijo.

Petrolejska sankcija in Angleži. Angleška vlada bo imela prihodnje dni sejo, na kateri bo razpravljala o mednarodnem položaju in o vprašanju petrolejske prepovedi glede Italije. Kakor trde poučeni krogi, angleška vlada v vprašanju poostrejitve sankcij proti Italijanom in uvedbe petrolejske prepovedi ne bo prednjačila. Počakala bo, da bodo te predloge stavile druge države. Nato šele bo zavzela napram tem vprašanjem svoje stališče. Ministrski predsednik angleške vlade Baldwin je sprejel ameriškega državnega podtajnika Philipsa in imel z njim daljši sestanek, ki ga spravlja v dobro poučenih krogih v zvezo z vprašanjem petrolejske sankcije.

Zvezo so sklenile azijske države Turčija, Irak, Perzija in Afganistan.

Francija posoja boljševikom denar. 800 milijonov frankov (2 in pol milijarde dinarjev) bodo posodili Francozi Rusiji. — Gradbeni načrt francoskega letalskega ministrstva predvideva 2 in pol milijarde za modernizacijo francoskega letalskega brodogoja.

Volitve v Španiji se bodo vršile dne 16. februarja t. l., parlament pa se bo sestal dne 16. marca t. l.

Afriška ljudstva se prebuja. Vojna v Abesiniji je naletela na velik odmev med afriškimi domačini. Arabska in zamorska plemena postajajo samozavestnejša ter so se začela upirati nadoblasti belih držav. V francoskem Maroku je prišlo že do spopadov med francoskimi posadkami in domačini.

Krajevne odbore IRZ

opozarjamo, da občinski uradi popravilno besedila imenja t. l. veljajo imeni.